

JURIJ ŠUBIC, PRED LOVOM

Barvna priloga, ki jo prinašamo v pričujočem zvezku »Kronike«, je reprodukcija slike Jurija Šubica, ki nosi naslov »Pred lovom« in visi v Narodni galeriji v Ljubljani.

Slika spada med temeljna dela slovenske umetnosti in predstavlja oni moment v razvoju Jurijevega dela, ko se pod vplivom francoske umetnosti in predvsem po popolni predanosti naravi in njenemu študiju pojavi tisto novo gledanje na problem slikarstva, ki je v generacijah, katere so sledile Juriju, pripravilo pota slovenskemu impresionizmu.

Ko je Jurij l. 1880. odpotoval v Pariz, ga je tam naenkrat zajel nov svet. Tam ni bilo nič dunajskega akademizma in doktrinarstva, nič čezmernega povzdigovanja stare slikarske tradicije. Slikarstvo v Parizu, tem središču umetnosti ob koncu XIX. stol., je hodilo svoja pota neodvisno od vsega, kar je v ostali Evropi veljalo še za edino veljavno.

Ob času, ko je Jurij prišel v Pariz, je tam že zmagal skrajni naturalizem. Slikarji so zapustili svoje pariške ateljeje in odšli na deželo, kjer so slikali pod prostim nebom.

Tudi Jurij je po enem letu pariškega bivanja, ko si je kolikor toliko utrdil eksistenco, odšel v Normandijo. Tam je odkril pravo problematiko slikanja, videl in doživel je naravo, vso obsejano s soncem, z vsemi čudovitimi barvnimi prehodi, in ona mu je postala osreden motiv slikarskega ustvarjanja.

V Normandiji je nastala cela vrsta del, barvnih študij, pravih izrezov iz narave, katerim je odvzeta vsa epična vsebina. Nastala so le iz veselja nad naravo in barvo. To so čiste krajine: Krajina z vasjo, Sadovnjak, Vrtnar pri rožah in druge.

Tem se pridružijo tudi genrski motivi: Bretonski kmet, Normanska idila, Starka pri šivanju in študije iz notranjčine normanske hiše kot priprave za našo sliko Pred lovom.

Vse te študije se odlikujejo z živim smislom za igro sončnih žarkov in barvnih refleksov, ki razkrajajo podobe, drobne predmete in konture in dajo slutiti trepetajočo atmosfero na impresionističnih platnih.

Ko se je Jurij vrnil v Pariz, je čez zimo naslikal svojo programatično sliko Pred lovom, na katero se je vneto pripravil na deželi, in jo l. 1883. razstavil z velikim uspehom v Salonu.

Med odprta vrata revne normanske hiše se je vstopil lovec in čisti puško. To je vsa vsebina slike, ki je sama na sebi revna in kaj malo zgovorna, dogodek sam hipen in slučajen, saj niti eno niti drugo ni zanimalo slikarja.

Opazujemo pa sončno luč, ki je planila skozi odprta vrata v hišo, kako se igra najprej na obleki in obrazu lovca in kako ves reven prostor napolni s toploto in domačnostjo. Opazujemo, kako se sončni refleksi uveljavljajo v senčnih partijah slike, kako so iz enotne stene napravili neenotno barvno ploskev in kako se pod njihovo močjo izgublja vrednost lokalne barve in tako drobi pojav plastičnega telesa v sistem barvnih lis.

Če opazujemo vse to, bomo priznali, da je sončna luč tisto, kar slikarja v prvi vrsti more zanimati, in

Jurij Šubic: Bretonski kmet

njen vpliv na vizualni vtis upodobljenih predmetov. Priznati moramo, da je slikar s to sliko dosegel naturalistično popolnost do tiste največje mere, ki mu jo je dopuščala njegova slikarska narava. Od tu pa do uresničenja popolnega vizualnega vtisa sveta, kot so ga dosegli impresionisti, je še precejšen korak.

Jurij se namreč ni pridružil struji impresionistov, čeprav je tipal za istimi umetnostnimi ideali, ki so jih impresionisti proglašali za svoje. Jurij je ostal vedno nekoliko zvest tradiciji. S svojim jasnim gledanjem na naravo pa je ustvaril one pogoje, ki so bili potrebni za umetnost Petkovška in po njem za vso generacijo slovenskih impresionistov.

Skozi ta vrata, ki jih je Jurij odprl v preprosto normansko hišo, je prvič posijalo sonce v slovensko slikarstvo.

In še eno, nemalo zaslugu imata brata Šubica, in to je njuna največja: slovensko umetnost sta približala enotnemu toku evropske umetnosti. Odslej naprej hodi naša umetnost vzporedno z evropsko.

Barvna reprodukcija slike Pred lovom je ponatisnjena iz knjige Janez in Jurij Šubic, ki jo je napisal prof. dr. Francè Mesesnel.

J. G.